

OFFENTLIGGJØRING AV FINANSIELL INFORMASJON – PILAR 3

KOMMUNALBANKEN AS

INNHOILDSFORTEGNELSE

1	MINIMUMSKRAV TIL KAPITAL	1
1.1	KAPITAL.....	1
1.1.1	KJERNEKAPITAL.....	1
1.1.2	TILLEGGSKAPITAL	1
1.2	KAPITALDEKNING	2
1.3	UVEKTET KJERNEKAPITDEKNING	2
2	INTERN VURDERING AV KAPITALBEHOV (ICAAP).....	3
2.1	RISIKOPROFIL	3
2.2	RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL	3
2.3	OPPLYSNING OM RISIKOKATEGORIER.....	5
2.3.1	KREDITTRISIKO	5
2.3.2	MARKEDSRISIKO	10
2.3.3	OPERASJONELL RISIKO	11
2.3.4	LIKVIDITETSRISIKO.....	11
	VEDLEGG 1 – SAMMENSETNING AV ANSVARLIG KAPITAL	13
	VEDLEGG 2 – BEREGNING AV MOTSYKLISK KAPITALBUFFER	14
	VEDLEGG 3 – AVTALEVILKÅR I KAPITALINSTRUMENT	15
	VEDLEGG 4 – STANDARDTABELLER FOR OFFENTLIGGJØRING	18
	VEDLEGG 5 – CRR UVEKTET KJERNEKAPITALDEKNING – OFFENTLIGGJØRINGSMAL	20

TABELLER

Tabell 1 - Kjernekapital.....	1
Tabell 2 - Tilleggs kapital.....	1
Tabell 3 - Beregningsgrunnlag og kapitaldekning	2
Tabell 4 - Kredittrisiko fordelt på engasjementstype.....	2
Tabell 5 - Gjennomsnittlig vektet løpetid for ratingklasser i likviditetsporteføljen.....	5
Tabell 6 - Rating av engasjement	6
Tabell 7 - Engasjementsbeløp ut i fra ekstern kredittrating.....	6
Tabell 8 - Kredittrisiko fordelt på geografisk område.....	7
Tabell 9 - Kredittrisiko fordelt på bransje	7
Tabell 10 - Kredittrisiko fordelt på løpetid	8
Tabell 11 - Kredittrisiko for derivater fordelt på geografisk område.....	8
Tabell 12 - Kredittrisiko for derivater fordelt på bransje/ type motpart	8
Tabell 13 - Kredittrisiko for derivater fordelt på løpetid	8
Tabell 14 - Totalt engasjementsbeløp før og etter sikkerheter	9
Tabell 15 - Netto og Brutto engasjementsbeløp for derivater før sikkerheter	9
Tabell 16 - Risikoklasser og vektning (standardmetoden for langsiktig rating).....	10

FIGURER

Figur 1 - Geografisk fordeling av likviditetsporteføljen	12
--	----

1 MINIMUMSKRAV TIL KAPITAL

Pilar 1 omfatter kapitalkrav for følgende typer risiko:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

Kommunalbanken bruker standardmetode for beregning av kredittrisiko og basismetode for beregning av operasjonell risiko.

1.1 KAPITAL

Kommunalbankens samlede ansvarlige kapital etter tillegg, fradrag og begrensninger er på NOK 16 625 mill.

1.1.1 KJERNEKAPITAL

Kommunalbankens kjernekapital består av følgende poster (tall i millioner NOK):

Ren kjernekapitaltype	2017	2016
Innbetalt aksjekapital	3 145	3 145
Opptjent egenkapital i form av tidligere tilbakeholdt resultat	7 904	7 624
Andel av resultatet som inngår i ansvarlig kapital	1 429	689
Andre immaterielle aktiva	- 125	- 138
Avsatt utbytte	- 443	- 390
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	525	65
Sum ren kjernekapital	12 436	10 996
Annen kjernekapital	2 189	994
Sum kjernekapital	14 625	11 989

Tabell 1 - Kjernekapital

Kommunalbanken har to utestående fondsobligasjoner, pålydende NOK 1 milliard og NOK 1.2 milliard utstedt hhv. 17.06.2015 og 21.06.2017. Begge er evigvarende med første innløsningsrett etter henholdsvis fem og ti år, og deretter på hver rentedato. Lånene er klassifisert som egenkapital. Første lån har kupong 3m NIBOR + 150 basispunkter. Det andre har fast rente på 3,26 prosent i ti år, og deretter flytende rente på 3m NIBOR + 150 basispunkter og er tatt opp til handel på Oslo børs.

1.1.2 TILLEGGSKAPITAL

Kommunalbanken har ett utestående ansvarlig lån, utstedt 19. mai 2016, pålydende NOK 2 milliarder og forfall i mai 2033, jf. tabell 2 nedenfor.

Lånet er tatt opp til handel på Oslo Børs, og løper med fast rente på 3,02 prosent pr år.

Kommunalbanken har med 30 dagers varsel og godkjenning fra Finanstilsynet, rett til helt eller delvis å innløse lånet 23/05/2028 og hver etterfølgende rentedato.

Tilleggskapitaltype	Innløsningsrett	Rente	Hovedstol i NOK
Ordinær ansvarlig lånekapital	2028	3.02	2 000 mill.
Annet			
Sum ansvarlig lånekapital			2 000 mill.

Tabell 2 - Tilleggskapital

Omtale av bankens kapital gis for øvrig i note 22-23, 30 i årsrapporten for 2017.

1.2 KAPITALDEKNING

Minstekravet til kapitaldekning er gitt ved:

$$\frac{\text{KJERNEKAPITAL} + \text{TILLEGGSKAPITAL}}{\text{KREDITTRISIKO} + \text{MARKEDSRISIKO} + \text{OPERASJONELL RISIKO}} \geq 8$$

I tillegg er minstekravet til ren kjernekapital 4,5 prosent og minstekrav til kjernekapital 6 prosent.

Tabell 3 viser en sammenligning av beregningsgrunnlaget og kapitaldekningen for 2017 og 2016:

	2017	2016
Beregningsgrunnlag (NOK, mill.)	67 547	65 211
Ren kjernekapitaldekning	18.41%	16.86%
Kjernekapitaldekning	21.65%	18.39%
Kapitaldekning	24.61%	18.39%

Tabell 3 - Beregningsgrunnlag og kapitaldekning

Kommunalbanken følger det norske kapitalkravsregelverket og er underlagt krav til ren kjernekapital på 15,4 prosent inklusive buffere. Tilsvarende er krav til kjerne- og total kapital inkludert buffere på henholdsvis 16,9 prosent og 18,9 prosent.

Tabell 4 viser gjennomsnittlig bokført verdi for kredittrisiko fordelt på engasjementstyper for 2017 og 2016 (tall i 1000 NOK):

Engasjementskategori	2017	2016
Stater og sentralbanker	25 180 783	26 833 478
Lokale og regionale myndigheter	335 157 990	323 396 583
Herav norske kommuner utgjør	283 357 964	267 480 920
Offentlig eide foretak	8 466 555	10 647 308
Multilaterale utviklingsbanker	11 249 126	16 124 577
Finansinstitusjoner	19 366 076	27 917 590
Herav motpartsrisiko for derivater utgjør	8 528 455	11 491 645
Pantesikkerhet i boligeiendom	38 078	40 149
Obligasjoner med fortrinnsrett	9 920 383	11 371 325
Øvrige engasjementer	12 094	15 079
Verdipapirisering	9 282	21 157
Tilleggskrav for CVA-risiko	184 173	139 999
Sum minimumskrav kredittrisiko	409 584 540	416 507 245

Tabell 4 - Kredittrisiko fordelt på engasjementstype

Informasjon om ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån, minimumskravet til ansvarlig kapital og fordelingen av kjerne- og tilleggskapitalen post for post finnes i årsrapporten 2017 i note 22, 24 og 30.

1.3 UVEKTET KJERNEKAPITALDEKNING

Finansdepartementet fastsatte krav til 3 prosent uvektet kjernekapitaldekning som skal oppfylles fra og med 30. juni 2017. Uvektet kjernekapitaldekning er gitt ved:

$$\frac{\text{KAPITALMÅL}}{\text{EKSPONERINGSMÅL}}$$

Kapitalmålet består av kjernekapital som definert i beregningsforskriften. Beregning av eksponeringsmålet følger av CRR/CRD IV-forskriften, vedlegg 1 fastsatt 29.juni 2017.

Kommunalbanken har per 31.12.2017 en uvektet kjernekapitaldekning på 3,68 prosent. Se vedlegg 5 for oversikt over elementene som inngår i beregningen.

2 INTERN VURDERING AV KAPITALBEHOV (ICAAP)

2.1 RISIKOAPPETITT

Kommunalbanken kan ikke ta mer risiko enn det som ligger til grunn for Kommunalbankens rolle, mandat og virksomhetsmodell. Av dette følger at også omdømme og tillit vektlegges i rammen for bankens risikoappetitt. Et godt omdømme og høy tillit er avgjørende for at bankens modell skal fungere tilfredsstillende.

Kommunalbankens risikoappetitt er således tett koblet mot bankens kjernevirksomhet, og skal understøtte bankens strategiske mål. I dette ligger at motpartsrisiko aksepteres i nødvendig utstrekning, mens appetitten for andre typer risiko skal være svært lav. Kommunalbanken skal ha en grunnleggende konservativ tilnærming til å påta seg risiko.

2.2 INTERNKONTROLL OG RISIKOSTYRING

2.2.1 ORGANISERING

Styrets formål og oppgaver er fastsatt i aksjeloven, finansforetaksloven og selskapets vedtekter. Styret benytter revisjonsutvalget og risikoutvalget som saksforberedende organer i oppfølgingen av risikostyringen og internkontrollen.

Administrerende direktørs ansvar er fastsatt i gjeldende lover, herunder aksjeloven og finansforetaksloven, selskapets vedtekter og instruks og pålegg fra styret.

Kommunalbankens operative enheter utgjør førstelinjeforsvaret og skal sikre implementering av krav samt dokumentasjon og kontroller. Finansiell kontroll, samt risikostyrings- og compliancefunksjonen utgjør bankens andre forsvarslinje. Compliancefunksjonen er plassert organisatorisk sammen med risikostyringen, og både risikostyrings- og compliancefunksjonen har direkte rapporteringslinje til administrerende direktør og til styret. Risikostyringsfunksjonen har et overordnet ansvar for måling, herunder verdivurdering, overvåking og rapportering av risiko og etterlevelse.

Internrevisjonen utgjør Kommunalbankens tredjelinjeforsvar. Internrevisjonen har til formål å bistå styret og ledelsen i å utøve god virksomhetsstyring gjennom en uavhengig og nøytral vurdering av om selskapets vesentlige risikoer er tilstrekkelig håndtert og kontrollert

2.2.2 INTERNKONTROLLRAMMEVERK

Kommunalbankens retningslinjer for internkontroll har som formål er å etablere overordnede prinsipper for arbeidet med å etablere, gjennomføre og følge opp internkontrollen, samt tydeliggjøre roller og ansvar. Kommunalbankens internkontroll skal sikre:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig rapportering
- Etterlevelse av eksternt og internt regelverk

Elementene som utgjør Kommunalbankens internkontrollsystem er illustrert i Figur 1.

Figur 1

Samlet skal disse elementene sikre at Kommunalbanken har en effektiv internkontroll herunder at at risikostyringen blir gjennomført, dokumentert, overvåket og fulgt opp i tråd med bankens risikoappetitt og risikotoleranse. Retningslinjene og rammer for bankens operative virksomhet er gjenstand for årlig vurdering.

2.2.3 RISIKOVURDERING OG KAPITALBEHOV

Det foretas en risikovurdering av vesentlige risikoer for alle bankens virksomhetsområder minst årlig. For alle virksomhetsområdene foretas en systematisk vurdering av om foretakets risikostyring er tilstrekkelig for å håndtere identifiserte risikoer på en forsvarlig måte. Risikovurderingene forelegges styret. Kommunalbanken har i tillegg en prosess for vurdering av kapital- og likviditetsbehov ift. institusjonens risikoprofil (ICAAP). I prosessen evalueres også risikokategorier som ikke inngår i Pilar 1. Institusjonen skal løpende vurdere om kapitalbehovet er tilstrekkelig ut fra faktisk og fremtidig risikoeksponering. ICAAP er en integrert del av vurderings- og beslutningsgrunnlaget for institusjonens kapitalbehov, hensyntatt strategi, budsjett, internkontroll, rammer og evt. nye produkter/forretningsområder. Styret og ledelsen vurderer løpende og dokumenterer minst årlig det overordnede risikobildet.

Beregning av kapitalbehovet gjennomføres ved å estimere hvor mye kapital institusjonen bør ha for å sikre seg mot den totale risikoeksponeringen. Dette gjøres ved å estimere kapitalbehovet per risikoområde. I Kommunalbankens ICAAP dokument er følgende risikokategorier gjenstand for særskilt oppfølging og styring: kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell og annen ikke-finansiell risiko.

Institusjonen har utarbeidet stresstester for styring og overvåking¹ av bl.a. kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko. Resultat fra slike stresstester benyttes i strategiprosesser, kapitalvurderingsprosesser og i Kommunalbankens gjenopprettingsplan².

¹ Institusjonen benytter finanssystemet Murex, en egenutviklet applikasjon KBLoan for utlånsvirksomheten samt regnskapssystemet Global fra Visma i sin styring og overvåking av markeds-, likviditets- og kredittrisiko.

² Kommunalbanken har etablert planer og mulige tiltak for å gjenopprette bankens finansielle stilling etter en alvorlig svekkelse. Gjenopprettingsplanen oppdateres minst årlig

Operasjonell risiko for kritiske funksjoner og prosesser i Kommunalbanken vurderes årlig, eller når forholdene tilsier det. Operasjonell risiko vurderes langs forhåndsdefinerte tapshendelseskategorier i tråd med myndighetsanbefalinger. Formålet er å sikre at det er etablert tilstrekkelige risikoreducerende tiltak for å unngå tap. Hendelser rapporteres og registreres i Kommunalbanken og inngår i vurderingen av den operasjonelle risikoen.

2.3 OPPLYSNING OM RISIKOKATEGORIER

Opplysningene i avsnitt 2.3 relaterer seg til kapitalkravsforskriften §46.

2.3.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko defineres som risiko for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til inngåtte avtaler.

Kommunalbanken har kreditteksponering ifm. utlån, likviditetsforvaltning og sikringshandler (derivattransaksjoner).

- Kommunalbanken gir lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale/kommunale/fylkeskommunale selskaper samt andre selskaper/organisasjoner som utfører kommunale oppgaver mot kommunal, fylkeskommunal eller statlig garanti. Kredittrisiko for utlån skal være svært lav og begrenser seg til betalingsutsettelse da betalingsforpliktelsen ikke kan falle bort. Det er fastlagt i kommunelovens § 55 at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs. I kommuneloven er det også gitt bestemmelser om de prosedyrer som skal følges dersom betalingsutsettelse må iverksettes. Etter disse bestemmelsene overtar staten ved Kommunal- og moderniseringsdepartementet styringen av en kommune dersom kommunen ikke kan oppfylle betalingsforpliktelsene. Dette vil i praksis sikre långiver mot tap av akkumulert gjeld og påløpte renter.
- Det inngås sikringsforretninger for å avdekke rente- og valutarisiko. Ved inngåelse av disse tar Kommunalbanken på seg kredittrisiko på motparten. Kommunalbanken aksepterer kun lav kredittrisiko på disse motpartene. Motparter er finansinstitusjoner og clearinghus.
- Kredittrisiko i likviditetsporteføljen skal være lav. Forvaltningen er underlagt blant annet likviditetskrav, ratingkrav, diversifiseringskrav, samt krav til motpart- og instrumenttyper. Gjennomsnittlig vektet rating på porteføljen var AA+ (lavest av S&P og Moody's) og omtrent 90 prosent av likviditetsporteføljen var plassert i papirer som har risikovekt 0 prosent. Gjennomsnittlig løpetid var 1.05 år ved årsskiftet. Motparter er stater og sentralbanker, lokale og regionale myndigheter, finansinstitusjoner, obligasjoner med fortrinnsrett, offentlig eide foretak og multilaterale utviklingsbanker innen OECD

Tabellen under viser gjennomsnittlig vektet løpetid per ratingklasse i likviditetsporteføljen per 31.12.2017:

Ratingkategori	Hovedstol (mill. NOK)	Gj. vektet løpetid
AAA	46 390	0.78
AA+	26 956	1.98
AA	11 466	0.63
AA-	11 845	0.87
A+	4 412	0.27
A	1 228	-
A-	9	1.00
NR	4 707	0.91
SUM	107 016	1.05

- Tabell 5 - Gjennomsnittlig vektet løpetid for ratingklasser i likviditetsporteføljen

For alle motparter reguleres den eksterne kredittrammen av forskrift om store engasjementer. I tillegg har institusjonen et internt rammeverk for fastsettelse av kredittrammer. Kommunalbanken har valgt å benytte standardmetoden for rapportering av kapitaldekning for kredittrisiko.

Kommunalbanken benytter den skalaen som angis av de internasjonale ratingbyråene Moody's og Standard & Poor's for rating av samtlige engasjementer. Kommunalbanken benytter den laveste ratingen av de to. Ratingendringer følges opp kontinuerlig. Alle låntakere vurderes med intern kredittanalyse.

Engasjementskategori	Rating- eller eksportkreditbyrå
Stater og sentralbanker	Moody's og S&P
Lokale og regionale myndigheter	Moody's og S&P (aktuell stat)
Offentlig eide foretak	Moody's og S&P
Multilaterale utviklingsbanker	Moody's og S&P
Internasjonale organisasjoner	Moody's og S&P
Institusjoner	Moody's og S&P
Foretak	Moody's og S&P
Massemarkedsengasjementer	Ikke aktuelt
Pantesikkerhet i boligeiendom	Ikke ratet
Pantesikkerhet i næringseiendom	Ikke aktuelt
Forfalte engasjementer	Ikke aktuelt
Høyrisiko engasjementer	Ikke aktuelt
Obligasjoner med fortrinnsrett	Moody's og S&P
Andeler i verdipapirfond	Ikke aktuelt
Øvrige engasjementer	Ikke aktuelt
Verdipapirisering	Moody's og S&P

Tabell 6 - Rating av engasjement

Tabell 7 viser engasjementsbeløp hvor bruk av ratingbyråer har dannet grunnlaget for vektingen per 31.12.2017. Beløpene (i mill. NOK) er uten tillegg av garantier og sikkerheter.

Engasjementskategori	Rating- eller eksportkreditbyrå	Beløp	Andel av totalt beløp
Stater og sentralbanker	Moody's og S&P	14 208	13%
Lokale og regionale myndigheter	Moody's og S&P (aktuell stat)	33 172	31%
Offentlig eide foretak	Moody's og S&P	8 466	8%
Multilaterale utviklingsbanker	Moody's og S&P	11 249	10%
Institusjoner	Moody's og S&P	25 942	24%
Foretak	Moody's og S&P	5 702	5%
Obligasjoner med fortrinnsrett	Moody's og S&P	9 920	9%
Verdipapirisering	Moody's og S&P	9	0%
Sum		108 670	100%

Tabell 7 - Engasjementsbeløp ut i fra ekstern kredittrating

Note 26 i årsrapporten for 2017 gir oversikt over kredittrisiko for hele balansen per 31.12.2017 for både ratede og ikke ratede engasjementer fordelt på ulike risikoklasser og fordelt på land.

Ansvar for oppfølging av restanser er tillagt kunde- og markedsansvarlige og det er fastsatt rutiner for oppfølging, rapportering og eskalering.

Et engasjement skal anses som tapsutsatt i henhold til IAS 39. Når engasjementet er identifisert som tapsutsatt, skal det foretas en særskilt vurdering av kundens økonomiske stilling og foreliggende sikkerheter. Dersom det fremgår av vurderingen at engasjementet ikke er tilstrekkelig sikret, skal det

foretas en tapsavsetning, samtidig som inntektsføring av renter avsluttes og inntektsførte renter som ikke er betalt tilbakeføres. Kommunalbanken vil følge IFRS 9 fra første kvartal 2018, jf. regnskapsprinsipper i årsrapport for 2017.

Per 31.12.2017 har Kommunalbanken ingen tapsutsatte eller misligholdte engasjementer.

Utlån vurderes i henhold til forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner. Alle engasjementer i utlånsporteføljen er enten lån direkte til kommunen eller sikret med kommunal garanti og tilsvarende ved fylkeskommuner.

Tabellen under viser samlet engasjementsbeløp for kredittrisiko oppdelt i engasjementstyper per 31.12.2017.

Geografisk område	Bokført verdi (mill. NOK)
Norden	329 487
<i>Herav uavregnede lån: 7 211</i>	
Europa	41 978
Supranasjonal	11 249
Amerika	12 877
Oceania	3 772
Asia	0.3
Beregningsgrunnlag derivater	8 528
Øvrige anleggsmidler	12
Kontantsikkerhet stilt	8 705
Tilleggskrav for CVA-risiko	184
Sum	416 795

Tabell 8 - Kredittrisiko fordelt på geografisk område

Bransje	Bokført verdi(mill. NOK)
Norges Bank	-
Forretningsbanker	-
Sparebanker	-
Kredittforetak	6 025
Kommuner og fylkeskommuner	231 457
Interkommunale selskaper	12 575
AS og stiftelser med kommunal garanti	39 362
Lån til ansatte	1
Livsforsikringsselskaper	-
Utenlandske finansinstitusjoner, multilaterale utviklingsbanker og statsgaranterte banker	45 658
Statsforvaltning i utlandet	47 380
Utenlandske ikke-finansielle foretak	9 693
Beregningsgrunnlag derivater	8 528
Øvrige anleggsmidler	12
Collateral utbetalt	8 705
Tilleggskrav for CVA-risiko	184
Uavregnede lån	7 211
Sum	416 795

Tabell 9 - Kredittrisiko fordelt på bransje

Løpetid	Bokført verdi(mill. NOK)
Gjenværende løpetid <= 1 år	68 390
1 år < Gjenværende løpetid <= 5 år	41 643
Gjenværende løpetid > 5 år	282 120
Beregningsgrunnlag derivater	8 528
Øvrige anleggsmidler	12
Collateral posted	8 705
Tilleggskrav for CVA-risiko	184
Uavregnede lån	7 211
Sum	416 795

Tabell 10 - Kredittrisiko fordelt på løpetid

Mens engasjementer med derivater som inngår i bankporteføljen per 31.12.2017 er som følger:

Geografisk område	Bokført verdi(mill. NOK)
Amerika	3 563
Asia	670
Europa	1 375
Norden	2 277
Oceania	640
Sum	8 528

Tabell 11 - Kredittrisiko for derivater fordelt på geografisk område

Bransje / type motpart	Bokført verdi(mill. NOK)
Forretningsbanker	383
Utenlandske banker	8 144
Sum	8 528

Tabell 12 - Kredittrisiko for derivater fordelt på bransje/ type motpart

Løpetid	Bokført verdi(mill. NOK)
Gjenværende løpetid <= 1 år	1 507
1 år < Gjenværende løpetid <= 5 år	1 800
Gjenværende løpetid > 5 år	5 220
Sum	8 528

Tabell 13 - Kredittrisiko for derivater fordelt på løpetid

Kommunalbanken tar hensyn til sikkerheter ved fastsettelse av kapitalkrav for kredittrisiko.

Utlån: Samlet engasjementsbeløp for selskapslån er sikret i sin helhet med garanti fra kommune eller fylkeskommune og utgjør NOK 38,2 milliarder per 31.12.2017.

Likviditet: Verdipapirer med garantier utgjør 30 prosent av institusjonens likviditetsportefølje per årsskiftet. Hovedkategorier av garantister er regionale myndigheter og utenlandske stater. Samlet engasjementsbeløp som er sikret med garantier i institusjonens likviditetsportefølje tilsvarer NOK 33 milliarder per 31.12.2017.

Tabell 14 viser totalt engasjementsbeløp (i mill. NOK) før og etter sikkerheter per 31.12.2017 fordelt på engasjementstype for engasjementer som omfattes av sikkerheter.

Engasjementskategori	Beløp før sikkerhetsstillelse	Beløp etter sikkerhetsstillelse	Differanse
Lokale og regionale myndigheter	285 355	342 357	57 002

Stater og sentralbanker	14 208	25 180	10 972
Institusjoner	34 735	10 837	- 23 898
Foretak	44 076	-	- 44 076
Sum	378 376	378 376	-

Tabell 14 - Totalt engasjementsbeløp før og etter sikkerheter

2.3.1.1 KREDITTRISIKO FOR FINANSIELLE MOTPARTER

Det eksisterer en risiko for at en motpart i en sikringsforretning (derivat) ikke klarer å møte sine forpliktelser.

Kommunalbanken har lav risikoappetitt for kredittrisiko på finansielle motparter. Kommunalbanken har fastsatt grenser for maksimal eksponering for hver motpart. Disse motpartene er norske eller internasjonale finansinstitusjoner med krav om at disse er under tilsyn og har rating³ A-/A3 eller høyere.

Kommunalbanken krever at det inngås en rammeavtale ved opprettelse av alle nye motpartsforhold som forutsetter bruk av derivater og gjenkjøpsavtaler. For derivater innebærer dette ISDA-avtale og CSA-anneks, som innebærer utveksling av sikkerheter mellom Kommunalbanken og motparten med sikte på å eliminere kredittrisikoen. Sikkerheten stilles i form av kontanter. Motpartseksponeringen måles og overvåkes løpende. Avtalene inneholder bestemmelser om ekstra sikkerhetsstillelse til fordel for Kommunalbanken dersom motpartens rating svekkes til gitte nivåer, samt opsjon for avvikling av derivatkontraktene også på forhåndsavtalte ratingnivåer. Kommunalbanken har daglig verdivurdering av motpartseksponering og sikkerheter og benytter avansert metode for sikkerhetsstillelse i kapitalkravsregelverket. . Kommunalbanken bruker ikke kredittderivater.

For derivatavtaler som er underlagt clearingplikt er Kommunalbankens eksponering mot en «sentral motpart» (LCH.Clearnet Ltd.).

Tabell 15 viser engasjementsbeløp (i mill. NOK) for derivater før det er tatt hensyn til sikkerheter og brutto og netto virkelig verdi før motregning og sikkerheter per 31.12.2017.

Derivattype	Engasjementsbeløp ⁴	Netto virkelig verdi	Brutto virkelig verdi
Renteswapper	- 526	- 2 420	1 026
<i>Herav cleared</i>	- 258	- 887	136
Valutaswapper	1 368	- 7 074	10 527
Varerelaterte derivater	-	-	-
Sum derivater	842	- 9 495	11 553

Tabell 15 - Netto og Brutto engasjementsbeløp for derivater før sikkerheter

Finansielle derivater er beskrevet i note 20 i årsrapporten 2017. Effekten av netting og kontantsikkerhetsstillelse er beskrevet i note 21 i årsrapporten 2017.

Kommunalbanken benytter motregning av derivater ved rapportering av kapitaldekning. Ved konvertering av rente- og valutaderivater til kredittrisiko kan bilaterale motregningsavtaler godkjennes som risikoreducerende. Motregningsavtaler konverteres til kredittrisiko ved å benytte netto reinvesteringskostnad. Effekten av motregning kommer til fradrag, og reduserer dermed beregningsgrunnlaget for kapitaldekning.

Kommunalbankens krav til motregning av derivater fremgår av kapitalkravsforskriften:

- Institusjonen må ha inngått en bilateral motregningsavtale som gir rett til motregning av alle forpliktelsene som omfattes av avtalen ved mislighold.
- Motregningsavtalen skal være gyldig etablert.

³ Definert hhv. iht. Standard & Poors og Moody's ratingskala.

⁴ Markedsverdien er beregnet ut ifra markedsverdimetoden (jf. Kapitalkravsforskriften).

- Institusjonen skal ta hensyn til motregning ved måling og styring av motpartsrisiko for hver motpart ved fastsettelse av risikorammer.

Effekten av motregning består av to deler:

- Nettoeffekt av motregningsavtaler, differansen mellom brutto reinvesteringskostnad og de tilsvarende nettobeløp som fremkommer etter at motregningsavtaler er hensyntatt.
- Potensiell fremtidig kreditteksponering, definert som⁵

$$PFE = (0.4 \times PFE_{BTO}) + (0.6 \times NBF \times PFE_{BTO})$$

2.3.1.2 KREDITTRISIKO VED VERDIPAPIRISERING

Posisjoner tilknyttet verdipapirisering inngår i likviditetsporteføljen og utestående volum per 31.12.2017 utgjør 0,01 prosent av forvaltningskapital.

Posisjonene har følgende risikovekt der Kommunalbanken bruker den laveste av S&P og Moodys:

Langsiktig rating: Standardmetoden

Risikoklasse	Risikovekt	S&P	Moody's
1	20 %	AAA til AA-	Aaa til Aa3
2	100 %	A+ til A-	A1 til A3

Tabell 16 - Risikoklasser og vektning (standardmetoden for langsiktig rating)

For risikostyring overvåker Kommunalbanken offisiell kredittrating og foretar intern analyse av fundamentale forhold i markedene der de ulike posisjonene er plassert.

Alle posisjonene med verdipapirisering er plassert i anleggsporføljen, og utgjør NOK 10 mill. og er av aktivaklasse "prime RMBS". Underliggende risiko for posisjonene er boligmarkedene i Spania og Australia.

Verdipapirene ble anskaffet med intensjon om å holde til forfall, og er klassifisert regnskapsmessig som «hold til forfall» under IAS 39. Porteføljen regnskapsføres etter «amortisert kost prinsippet» og blir vurdert for nedskrivning ved objektive bevis for verdifall. Per 31.12.2017 er det ikke foretatt nedskrivninger i denne porteføljen.

2.3.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko består av rente- og valutarisiko og påvirkes av spesifikke markedsbevegelser.

2.3.2.1 RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlans- og innlansvirksomhet. Renterisikoen er et resultat av at rentebindingstiden for bankens eiendeler og gjeld ikke er sammenfallende, samt at inn- og utbetalinger faller på forskjellige tidspunkt. Som et ledd i bankens styring av renterisiko på eiendeler og gjeld benyttes finansielle instrumenter for å minimere renterisiko.

Banken har innlån og likviditetsplasseringer i ulike valutaer. Rente- og valutarisiko sikres per transaksjon for alle valutaer unntatt NOK, USD og EUR. Renterisikoen i disse valutaene sikres med renteswapper, slik at banken kun har eksponering mot endringer i tre måneders pengemarkedsrenter. Rentensensitiviteten måles som en endring i virkelig verdi av finansielle instrumenter ved ett prosentpoengs endring i rentenivå ("parallelt skift"). Renterisikoen i NOK avhenger av muligheten til å regulere flytende rente på utlån til kunder

Renterisikorammen er NOK 36 mill. for en parallell forskyvning av rentekurven med ett prosentpoeng. Ved dimensjonering av institusjonens egenkapital benyttes et parallellskift på ett prosentpoeng.

Styret har vedtatt en ramme for rentensensitivitet på NOK 12 mill. for hver av valutaene NOK, USD og EUR og NOK 36 mill. samlet. Renterisikoen fremgår i note 27 i årsrapporten og er summen av

⁵ PFE = potensiell fremtidig kreditteksponering for alle kontrakter som omfattes av motregningsavtalen
PFE_{BTO} = potensiell fremtidig kreditteksponering for alle kontrakter som omfattes av motregningsavtalen (hovedstol × multiplikator)
NBF = «netto-brutto forholdet» - netto reinvesteringskostnad delt på brutto reinvesteringskostnad, delt på brutto reinvesteringskostnad for tilsvarende kontrakter.

renterisiko i anleggs-, sikringsbokførings og «hold-til-forfall porteføljen». Kommunalbanken har ingen handelsportefølje.

2.3.2.2 VALUTARISIKO

Valutarisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier som følge av svingninger i valutakurser. Valutarisikoen oppstår som følge av at bankens innlån hovedsakelig er i utenlandsk valuta, mens utlån er i norske kroner. Bankens finansielle retningslinjer krever sikring av all valutarisiko knyttet til balanseposter. Det kan imidlertid oppstå kortsiktige nettoposisjoner knyttet til resultatposter i USD og EUR. Valutarisiko sikres både på transaksjonsnivå og porteføljenivå. Rammen for valutarisiko er NOK 12,0 mill. for en absolutt kursendring i alle valutaer.

Valutarisiko fremgår fra note 28 i årsrapporten 2016.

2.3.3 OPERASJONELL RISIKO

Kommunalbanken har valgt basismetoden for å beregne kapitalkravet for operasjonell risiko. Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt⁶ de tre siste år multiplisert med 12,5, beregnet ved regnskapsårets slutt.

Kommunalbanken anvender en intern metode i vurdering av operasjonell risiko. Data fra overvåking av den operasjonelle risikoen inngår i institusjonens internkontroll og bidrar til bedret styring av risikoutsatte prosesser i institusjonen. Dette gjør det mulig å sette inn tiltak tidlig i prosessen.

2.3.4 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko overvåkes og styres gjennom institusjonens internkontroll, finansielle retningslinjer og planverk.

Kommunalbankens finansielle retningslinjer legger opp til en overskuddslikviditet tilsvarende 12 måneders netto kapitalbehov over tid, inkludert utlansvekst. Dette innebærer at institusjonen søker å kunne dekke alle forpliktelser, herunder normal utlansvirksomhet, de kommende 12 måneder uten ny opplåning. Overskuddslikviditeten forvaltes ut fra en lavrisikostrategi, slik at både kredittrisikoen og markedsrisikoen er lav. Likviditeten plasseres i obligasjoner utstedt av stater, delstater, multilaterale utviklingsbanker og finansinstitusjoner med høy kredittverdighet. Porteføljen har gjennomsnittlig vektet løpetid på 1,05 år pr. 31.12.2017. Det tas ikke rente- eller valutarisiko, og forfallsprofilen søkes tilpasset underliggende innlansforpliktelser.

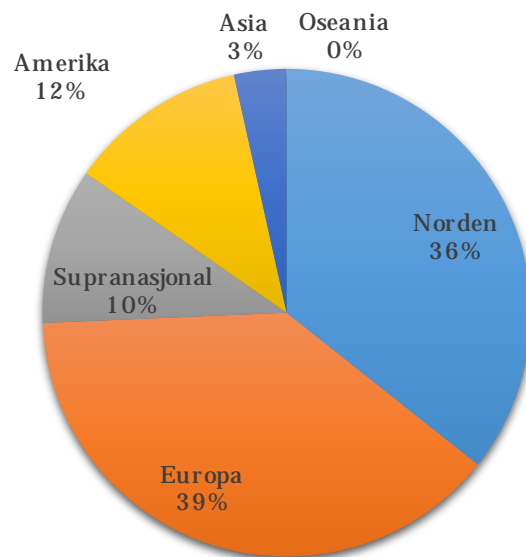
12-måneders kravet og størrelsen på likviditetsporteføljen bidrar i seg selv til å redusere likviditetsrisikoen. For ytterligere å redusere risikoen praktiseres følgende tiltak:

- Forsiktige retningslinjer for plassering i likvide aktiva
- Minimumskrav til likvide aktiva, herunder andel bufferinstrumenter og HQLA-papirer
- Forfallsmatching
- Gjenkjøpsavtaler

Institusjonens likviditetsportefølje er begrenset oppad til 35 prosent av total forvaltningskapital. Likviditetsporteføljen utgjorde mer enn 12 måneders finansieringsbehov inkludert utlansvekst per 31.12.2017, hvilket er i tråd med målsetningen.

Figur 2 viser en markedsverdien av likviditetsporteføljen fordelt på geografiske områder per 31.12.2017.

⁶ Iht. kapitalkravsforskriftens definisjon

Figur 2 - Geografisk fordeling av likviditetsporteføljen

Utfyllende info om likviditetsrisiko fremgår i note 29 i årsrapporten for 2017.

VEDLEGG 1 – SAMMENSETNING AV KAPITALKRAV

Krav til ren kjernekapital

	31.12.2017	31.12.2018
A=Min CET1	4.5%	4.5%
B=Bevaringsbuffer	2.5%	2.5%
C=Systemrisikobuffer	3.0%	3.0%
D=A+B+C	10.0%	10.0%
E=Systemviktig buffer	2.0%	2.0%
F=Motsyklisk buffer	2.0%	2.0%
G=D+E+F: Minstekrav inkludert buffere	14.0%	14.0%
H=Pilar 2 tillegg	1.4%	1.4%
I=G+H: Minstekrav inkludert buffere og tillegg	15.4%	15.4%

Krav til kjernekapital

	31.12.2017	31.12.2018
A=Min CET1	4.5%	4.5%
A1=Hybridkapital	1.5%	1.5%
B=Bevaringsbuffer	2.5%	2.5%
C=Systemrisikobuffer	3.0%	3.0%
D=A+A1+B+C	11.5%	11.5%
E=Systemviktig buffer	2.0%	2.0%
F=Motsyklisk buffer	2.0%	2.0%
G=D+E+F: Minstekrav inkludert buffere	15.5%	15.5%
H=Pilar 2 tillegg	1.4%	1.4%
I=G+H: Minstekrav inkludert buffere og tillegg	16.9%	16.9%

Krav til totalkapital

	31.12.2017	31.12.2018
A=Min CET1	4.5%	4.5%
A1=Hybridkapital	1.5%	1.5%
A2= Tilleggskapital	2.0%	2.0%
B=Bevaringsbuffer	2.5%	2.5%
C=Systemrisikobuffer	3.0%	3.0%
D=A+A1+A2+B+C	13.5%	13.5%
E=Systemviktig buffer	2.0%	2.0%
F=Motsyklisk buffer	2.0%	2.0%
Minstekrav inkludert buffere	17.5%	17.5%
H=Pilar 2 tillegg	1.4%	1.4%
I=G+H: Minstekrav inkludert buffere og tillegg	18.9%	18.9%

VEDLEGG 2 – BEREGNING AV MOTSYKLISK KAPITALBUFFER

STANDARDTABELL FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM FORETAKS OVERHOLDELSE AV KRAVET OM MOTSYKLISK KAPITALBUFFER

Referansedata

Ikke-konsolidert	
------------------	--

Tabell 1

Geografisk fordeling av relevante kredittengasjementer

Rad		Generelle kredittengasjementer		Engasjementer i handelsporteføljen		Verdipapiriseringse- ngasjementer		Kapitalkrav				Vekter for kapitalkrav	Motsyklisk kapitalbuffersats
		Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Summen av lange og korte posisjoner i handelsporteføljen	Verdien av engasjementer i handelsporteføljen for interne modeller	Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Herav: Generelle kredittengasjementer	Herav: Engasjementer i handelsporteføljen	Herav: Verdipapiriseringse- ngasjementer	Totalt		
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010	Australia	-				297		-		24	24	0.03%	0.00%
010	Spania	-				8,985		-		719	719	0.85%	0.00%
010	Norge	5,988,183				-		51,518		-	51,518	61.24%	2.00%
010	Sverige	3,350,061				-		26,800		-	26,800	31.86%	2.00%
010	Danmark	632,309				-		5,058		-	5,058	6.01%	0.00%
020	Totalt	9,970,554				9,282		83,377		743	84,119		

Tabell 2

Størrelsen på foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

Rad		Kolonne 010
010	Samlet beregningsgrunnlag	67,531,786,241
020	Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffersats	1.86%
030	Krav til foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer	1,256,091,224

VEDLEGG 3 – AVTALEVILKÅR I KAPITALINSTRUMENT

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Kommunalbanken
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010760168
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk
Behandling etter kapitalregelverket		
4	Regler som gjelder overgangsperioden	N/A
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	100% av Pålydende
9a	Instrumentets nominelle verdi	NOK 2,000,000,000
9b	Emisjonskurs	100% av Pålydende
9c	Innløsningskurs	100% av Pålydende
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - Virkelig verdi
11	Opprinnelig utstedelsesdato	23/05/2016
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	23/05/2033
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	23/05/2028
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Rentedatoer
Renter/utbytte		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Fast
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3,02% p.a. (3,07% om AA rated)
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt renter på instrumentet ("dividend stopper")	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Pliktig
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Ikke-kumulativ
Konvertering/nedskrivning		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Kommunalbanken
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO 0010740145
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk
Behandling etter kapitalregelverket		
4	Regler som gjelder overgangsperioden	N/A
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjon
8	Beløp som inngår i kjernekapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	99,375% av Pålydende
9a	Instrumentets nominelle verdi	1,000,000,000
9b	Emisjonskurs	100% av Pålydende
9c	Innløsningskurs	100% av Pålydende
10	Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital - Kostpris
11	Opprinnelig utstedelsesdato	17.06.2015
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Evigvarende
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	17.06.2020
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Rentedatoer
Renter/utbytte		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3m NIBOR + 1.5 %
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt renter på instrumentet ("dividend stopper")	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet
21	Vilkår om rentøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Ikke-kumulativ
Konvertering/nedskrivning		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	5.125%
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Delvis

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter

1	Utsteder	Kommunalbanken AS
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010794373
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk
Behandling etter kapitalregelverket		
4	Regler som gjelder overgangsperioden	N/A
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjon
8	Beløp som inngår i kjernekapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	99.6% av Pålydende
9a	Instrumentets nominelle verdi	1,200,000,000
9b	Emisjonskurs	100% av Pålydende
9c	Innløsningskurs	100% av Pålydende
10	Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital - Kostpris
11	Opprinnelig utstedelsesdato	21/06/2017
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Evigvarende
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	21/06/2027
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Rentedatoer
Renter/utbytte		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Fast til flyt
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3.26% (3 mnd NIBOR + 1,50 %, 10 år etter innbetalingsdato)
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt renter på instrumentet ("dividend stopper")	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Ikke-kumulativ
Konvertering/nedskrivning		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	5.125%
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Delvis

VEDLEGG 4 – STANDARDTABELLER FOR OFFENTLIGGJØRING

Template 4: EU OV1 – Overview of RWA's

		RWA's		Minimum Capital Requirements
		T	T-1	T
1	Credit risk (exclusing CCR)	60,562	58,838	4,845
2	Of which the standardised approach	60,562	58,838	4,845
3	Of which the foundation IRB (FIRB) approach			
4	Of which the advanced IRB (AIRB) approach			
5	Of which equity IRB under the simple risk-weighted approach or the IMA			
6	CCR	3,806	3,464	305
7	Of which mark to market	1,504	1,714	120
8	Of which original exposure	-		
9	Of which the standardised approach	-		
10	Of which internal model method (IMM)	-		
11	Of which risk exposure amount for contributions to the default fund of a CCP	-		
12	Of which CVA	2,302	1,750	184
13	Settlement risk	-		
14	Securitisation exposures in the banking book (after the cap)	-		
15	Of which IRB approach			
16	Of which IRB supervisory formula approach (SFA)			
17	Of which internal assessment approach (IAA)			
18	Of which standardised approach			
19	Market risk	-		
20	Of which the standardised approach			
21	Of which IMA			
22	Large exposures	-		
23	Operational risk	3,178	2,909	254
24	Of which basic indicator approach	3,178	2,909	254
25	Of which standardised approach			
26	Of which advanced measurement approach			
27	Amounts below the thresholds for deduction (subject to 250% risk weight)			
28	Floor adjustment			
29	Total	67,547	65,211	5,404

Template 20: EU CR5 – Standardised approach

	Eksposure classes	Risk weights									Total	Of which unrated
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	100%	1250%		
1	Central governments or central banks	25,181									25,181	
2	Regional government or local authorities	51,800				283,082		840			335,722	288,193
3	Public sector entities	8,467									8,467	
4	Multilateral development banks	11,249									11,249	
5	International organisations										-	
6	Institutions	893	252			9,637		2,331		184	13,297	
7	Corporates										-	
8	Retail										-	
9	Secured by mortgages on immovable property								38		38	
10	Exposures in default										-	
11	Exposures associated with particularly high risk										-	
12	Covered bonds				9,920						9,920	
13	Institutions and corporates with a short-term credit assessment					2,120		289			2,410	
14	Collective investment undertakings										-	
15	Equity										-	
16	Other items					0.3		21			21	
17	Total	97,590	-	252	9,920	294,840	-	2,620	899	184	406,305	288,193

Template 28: EU CCR3 – Standardised approach – CRR exposure by regulatory portfolio and risk

	Ekspose classes	Risk weights						Total	Of which unrated
		0%	2%	4%	10%	20%	50%		
1	Central governments or central banks							-	
2	Regional government or local authorities							-	
3	Public sector entities							-	
4	Multilateral development banks							-	
5	International organisations							-	
6	Institutions	893		252		844	2,331	4,320	
7	Corporates							-	
8	Retail							-	
9	Institutions and corporates with a short-term credit assessment					76	289	365	
10	Other items							-	
11	Total	893	-	252	-	920	2,620	4,685	-

VEDLEGG 5 – CRR UVEKTET KJERNEKAPITALDEKNING – OFFENTLIGGJØRINGSMAL

Table LRSum: Summary reconciliation of accounting assets and leverage ratio exposures

		Applicable Amount
1	Total assets as per published financial statements	412,853
2	Adjustment for entities which are consolidated for accounting purposes but are outside the scope of regulatory consolidation	
3	(Adjustment for fiduciary assets recognised on the balance sheet pursuant to the applicable accounting framework but excluded from the leverage ratio total exposure measure in accordance with Article 429(13) of Regulation (EU) No 575/2013)	
4	Adjustments for derivative financial instruments	-6,588
5	Adjustment for securities financing transactions (SFTs)	
6	Adjustment for off-balance sheet items (ie conversion to credit equivalent amounts of off-balance sheet exposures)	722
EU-6a	(Adjustment for intragroup exposures excluded from the leverage ratio total exposure measure in accordance with Article 429(7) of Regulation (EU) No 575/2013)	
EU-6b	(Adjustment for exposures excluded from the leverage ratio total exposure measure in accordance with Article 429(14) of Regulation (EU) No 575/2013)	
7	Other adjustments	-9,211
8	Leverage ratio total exposure measure	397,776

Table LRSpl: Split-up of on balance sheet exposures (excluding derivatives, SFTs and exempted exposures)

		CRR leverage ratio exposures
EU-1	Total on-balance sheet exposures (excluding derivatives, SFTs, and exempted exposures), of which:	392,166
EU-2	Trading book exposures	
EU-3	Banking book exposures, of which:	392,166
EU-4	Covered bonds	9,920
EU-5	Exposures treated as sovereigns	96,696
EU-6	Exposures to regional governments, MDB, international organisations and PSE not treated as sovereigns	283,358
EU-7	Institutions	2,132
EU-8	Secured by mortgages of immovable properties	38
EU-9	Retail exposures	
EU-10	Corporate	
EU-11	Exposures in default	
EU-12	Other exposures (eg equity, securitisations, and other non-credit obligation assets)	21

Table LRCom: Leverage ratio common disclosure

		CRR leverage ratio exposures
On-balance sheet exposures (excluding derivatives and SFTs)		
1	On-balance sheet items (excluding derivatives, SFTs and fiduciary assets, but including collateral)	401,376
2	(Asset amounts deducted in determining Tier 1 capital)	-125
3	Total on-balance sheet exposures (excluding derivatives, SFTs and fiduciary assets) (sum of lines 1 and 2)	401,252
Derivative exposures		
4	Replacement cost associated with all derivatives transactions (ie net of eligible cash variation margin)	320
5	Add-on amounts for PFE associated with all derivatives transactions (markto-market method)	4,569
EU-5a	Exposure determined under Original Exposure Method	
6	Gross-up for derivatives collateral provided where deducted from the balance sheet assets pursuant to the applicable accounting framework	
7	(Deductions of receivables assets for cash variation margin provided in derivatives transactions)	-9,085
8	(Exempted CCP leg of client-cleared trade exposures)	
9	Adjusted effective notional amount of written credit derivatives	
10	Adjusted effective notional offsets and add-on deductions for written credit derivatives)	
11	Total derivatives exposures (sum of lines 4 to 10)	-4,197
SFT exposures		
12	Gross SFT assets (with no recognition of netting), after adjusting for sales accounting transactions	
13	(Netted amounts of cash payables and cash receivables of gross SFT assets)	
14	Counterparty credit risk exposure for SFT assets	
EU-14a	Derogation for SFTs: Counterparty credit risk exposure in accordance with Articles 429b(4) and 222 of Regulation (EU) No 575/2013	
15	Agent transaction exposures	
EU-15a	(Exempted CCP leg of client-cleared SFT exposure)	
16	Total securities financing transaction exposures (sum of lines 12 to 15a)	-
Other off-balance sheet exposures		
17	Off-balance sheet exposures at gross notional amount	7,211
18	(Adjustments for conversion to credit equivalent amounts)	-6,490
19	Other off-balance sheet exposures (sum of lines 17 and 18)	722
Exempted exposures in accordance with Article 429(7) and (14) of Regulation (EU) No 575/2013 (on and off balance sheet)		
EU-19a	(Intragroup exposures (solo basis) exempted in accordance with Article 429(7) of Regulation (EU) No 575/2013 (on and off balance sheet))	
EU-19b	(Exposures exempted in accordance with Article 429 (14) of Regulation (EU) No 575/2013 (on and off balance sheet))	
Capital and total exposure measure		
20	Tier 1 capital	14,625
21	Leverage ratio total exposure measure (sum of lines 3, 11, 16, 19, EU-19a and EU-19b)	397,776
Leverage ratio		
22	Leverage ratio	3.68%
Choice on transitional arrangements and amount of derecognised fiduciary items		
EU-23	Choice on transitional arrangements for the definition of the capital measure	
EU-24	Amount of derecognised fiduciary items in accordance with Article 429(11) of Regulation (EU) No 575/2013	